

COCPvg: In contact door ondersteund communiceren

Elise Brinkman

EMB Congres 6 maart 2014



COCPvg

Verbetering van de communicatie
tussen niet of nauwelijks sprekende
personen met een meervoudige
beperking en hun sociale netwerk



COCPvg

Margriet Heim



Marjan Veen



Frank Velthausz



Doelgroep COCPvg

kinderen/volwassenen met EMB die om welke reden dan ook niet of nauwelijks communiceren via gesproken taal

voorwaarde: actieve deelname sociaal netwerk



Doel COCPvg-programma

Leren communiceren in alledaagse interactiesituaties

- doeltreffend
- efficiënt
- sociaal aanvaardbaar



Wat is daarvoor nodig?

Toegang tot communicatie

- communicatiepartners herkennen signalen
- mogelijkheden cliënt om zich te uiten (communicatievormen, hulpmiddelen)

Gelegenheid tot communicatie

- communicatiepartners scheppen kansen voor cliënt om zich te uiten



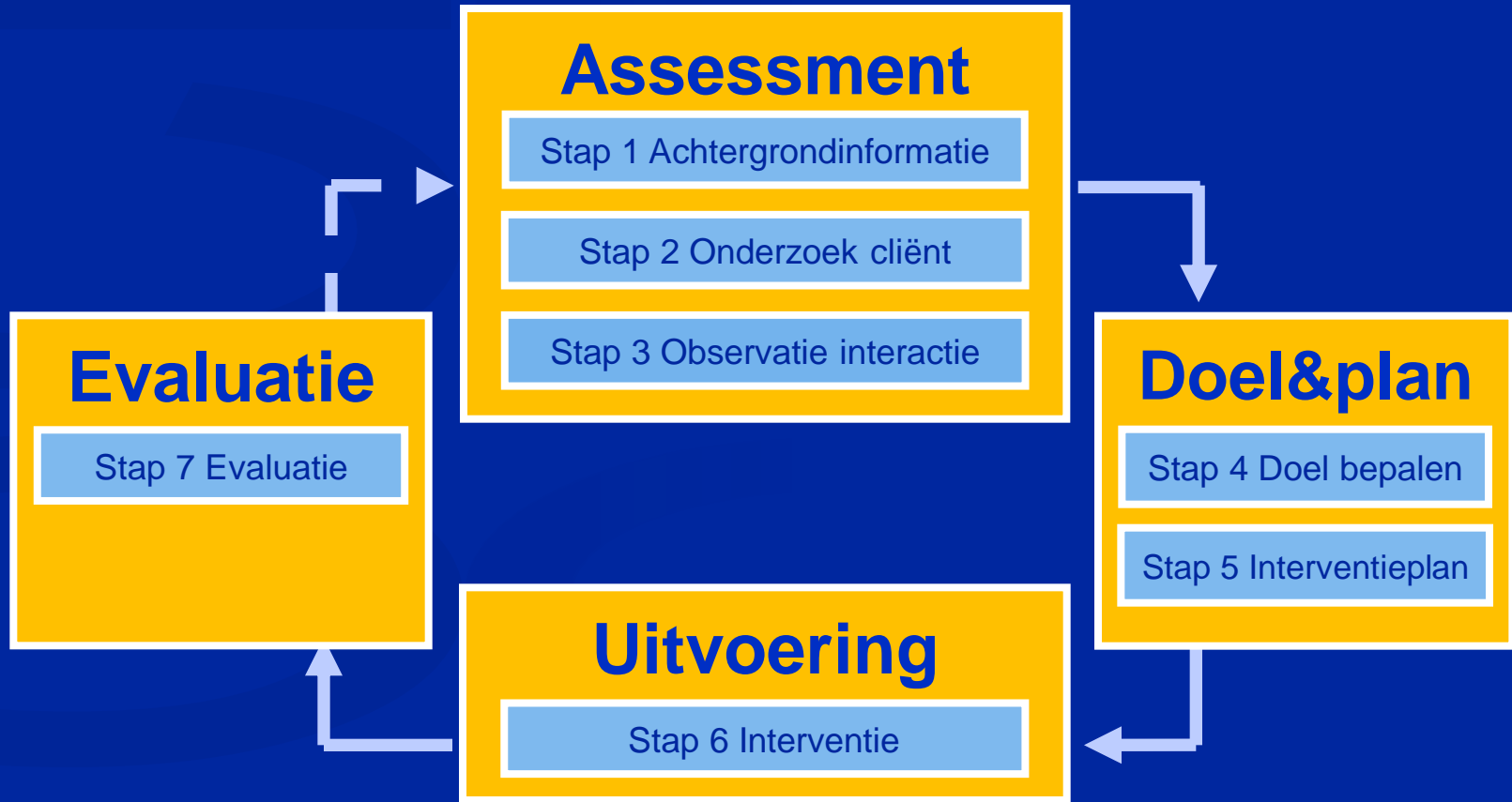
Organisatie COCPvg



Organisatie COCPvg

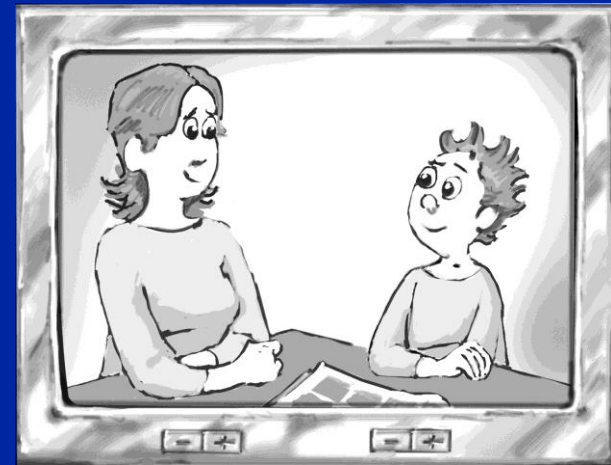


COCPvg-interventiecycle



Methodische kern COCPvg

- groepsbijeenkomsten
- individuele communicatieplannen
- begeleiding communicatiepartners op basis van video



Inhoudelijke kern COCPvg

- communicatieve functies
- communicatievormen
- partnerstrategieën



Communicatieve functies

1. aandacht voor de partner
2. uiting geven aan stemming en gevoelens
3. opmerken onderbreken activiteit
4. beurtnemen
5. accepteren



WILSE



Communicatieve functies

6. protesteren/afwijzen
7. kiezen
8. groeten en dagzeggen
9. vragen om hulp
10. vragen om voorwerp of activiteit
11. vragen om aandacht



Communicatieve functies

12. antwoord geven op ja/nee-vragen
13. informatie geven
14. vragen om informatie
15. formuleren gevoelens, gedachten, meningen
16. plagen, grapjes maken, doen alsof



Communicatievormen

1. lichaamshouding
2. lichaamsbeweging
3. gezichtsuitdrukking
4. kijkgedrag/blikrichting
5. handelingen
6. wijzen
7. gebaren
8. stemgeluid
9. geluidmakers
10. spraak
11. voorwerpen
12. foto's
13. plaatjes / tekeningen
14. grafische symbolen



10 partnerstrategieën

- om communicatie uit te lokken
- om communicatie makkelijker te maken



Strategie 1

Structureer de omgeving:

- opgeruimde omgeving
- communicatiemogelijkheden
- hulpmiddelen beschikbaar
- oogcontact



Strategie 2

Volg de draad van de cliënt:

- let op alle signalen
- ga in op wat cliënt bezighoudt
- laat cliënt leiden



Strategie 3

Stimuleer gedeelde aandacht:

- ga niet in op storingen
- richt aandacht cliënt:
 - naam noemen
 - in blikveld kruipen
 - voorwerp in blikveld
 - aanraken
 - geluid maken



Strategie 4

Schep kansen voor communicatie:

- beurt overgeven
- initiatieven en reacties uitlokken
- vragend aankijken
- imiteren
- onverwachte pauzes laten vallen
- laten kiezen
- niet speciaal oefenen



Strategie 5

Verwacht communicatie:

- toon dat je communicatie verwacht door:
 - ➔ verwachtingsvol aankijken
 - ➔ naar cliënt toebuigen
 - ➔ vragende intonatie
- verwacht communicatie passend motorische en verstandelijke mogelijkheden



Strategie 6

Pas tempo interactie aan:

- wacht tien tellen
- geef tijd om initiatief te nemen
- geef tijd om te reageren
- geef tijd om beurt af te maken



Strategie 7

Modelleer communicatievormen:

- laat cliënt zien hoe hij kan communiceren
- gebruik zoveel mogelijk vormen die cliënt zelf ook kan gebruiken
- laat cliënt betekenis van gebaren en symbolen ervaren



Strategie 8

Zorg voor taalaanbod op niveau:

- zorg dat cliënt je snapt
- gebruik communicatievormen die cliënt kan begrijpen
- zeg niet te veel ineens
- praat geen babytaal



Strategie 9

Spoor stap voor stap aan door:

- afwachtend aankijken
- aanraken
- vragend gebaar maken
- hint geven voor vorm
- samen doen



Strategie 10

Beloon communicatie!

- neem cliënt serieus
- reageer op alle communicatie
- negeer geen enkele communicatiepoging



Evidence Based

1. Een speciale versie COCPvg voor kinderen en volwassenen met een verstandelijke beperking
2. Effectonderzoek bij 9 cliënten met 2 verschillende communicatiepartners



Evidence based

3. Evaluatieonderzoek

→ uitvoerbaarheid

→ waardering door betrokkenen

4. Implementatieplan voor de vg-sector



Conclusie effectstudie

COCPvg leidt tot

- stimulerender interactiestijl bij communicatiepartners
- evenwichtiger interactiepatronen (beurten en/of initiatieven)
- verbetering communicatieve vaardigheden bij cliënten



Conclusie

het COCPvg-programma:

- is goed uitvoerbaar in de zorg voor kinderen en volwassenen met EMB
- wordt positief gewaardeerd door betrokken communicatiepartners
- wordt positief gewaardeerd door professionals



Contact

cocp@heliomare.nl

www.cocp.nl

